
Jimmy Johnstone

The Lord of the Wing van Celtic '67

Raf Willems op woensdag met 'Legendarische voetbalhelden': de voetbalboekenschrijver portretteert internationale topspelers van vroeger en vandaag die net op dat ogenblik in de actualiteit staan. Deze week: Jimmy Johnstone.

Door Raf Willems

Op donderdag 25 mei 1967 won Celtic Glasgow de Europacup der Landskampioenen. 'De Beker met de Grote Oren' was van 1956 het exclusieve eigendom geweest van de rijke clubs uit Zuid-Europa: Real Madrid, Benfica Lissabon, AC Milan, Internazionale.

Celtic 'deed' het met spelers uit de omgeving van Glasgow. Met als 'vedette' Jimmy Johnstone. De club won in 1967 alle competities waaraan ze deelnam. En toch eindigde Jimmy Johnstone in de uitverkiezing van de 'Europese voetballer van het Jaar' slechts op de tweede plaats na de Hongaar Florian Albert.

Deze week herdenkt Celtic de vijftigste verjaardag van de Lisbon Lions met festiviteiten en benefietwedstrijden ten voordele van de Celtic Foundation. De sfeer zit er nu al goed in want Celtic kroonde zichzelf tot eerste ongeslagen Schotse kampioen sinds...1899. De geest van *the lord of the wing* hangt ongetwijfeld over Celtic Park.

Jimmy-the-flea

'I saw Jimmy Johnstone set the night on fire. Dirty Old Town, Dirty Old Town!' Jim Kerr van The Simple Minds zong het samen met zijn jeugdheld Jimmy Johnstone (30-9-1944, 13-3-2006), intussen volledig kaal als gevolg van de behandeling voor zijn ongeneeslijke spierziekte. Kerr voerde de song op in *The Lord of the Wing* (2004), een film over het leven van *The Greatest Ever Celt*. Johnstone verkoos *Dirty Old Town* als zijn persoonlijk levenslied.

'Hij is combattief, ongeduldig en ongedisciplineerd. Hij aast op een individualistisch optreden en op bravoure met de bal. Zijn sterkte is de improvisatie. Hij zoekt de zelfdestructie. Hij is de Schotse voetballer.'

Zo zette schrijver Bob Crampsey in 1978 de Schotse voetbalsoul neer in *The Scottish Footballer*. Op wie zou dit meer van toepassing zijn dan op Jimmy Johnstone? *Wee Jimmy, The Lord of the Wing*.

Jimmy Johnstone, een kleinzoon van een Ierse immigrant, was een onversneden straatvoetballer uit de slums van de van oudsher in bittere ellende

ondergesneeuwde mijnstreek rond Glasgow.

Schotse Garrincha

Tijdens de grote hongersnood van 1846 stuurde de Ierse diaspora duizenden landlozen naar *the merchant city*. De bootvluchtelingen spoelden aan in East End, waar ze werden getrakteerd op vernederingen zonder weerga: 'The Irish were dirty, violent and drunk.' Ze klampten zich vast aan hun enige reddingsboei: Celtic Football Club, op zich een daad van verzet tegen het conservatieve establishment rond Rangers, dat geen migrantenkinderen accepteerde. Glasgow kende verschrikkelijke sociale tegenstellingen. De Ieren stonden onderaan de maatschappelijke ladder en East End ontwikkelde een traditie van protest: strijdsyndicalisme, eis voor algemeen stemrecht, pacifistische agitatie tegen WO I, feministische suffragettes, daar was de *Red Clyde*! De sloppenwijk Gorbals rondom Celtic Park, verwierf de reputatie van slechtste van West-Europa. Werkloosheid en kindersterfte overspoelden de regio tot in de jaren veertig van de vorige eeuw. Daar kwam toen Jimmy-de-vlo tot leven, in *zijn* Dirty Old Town, een verzamelplaats voor migranten, anarchisten en artiesten. Gezegend met een Braziliaanse Garrincha-achtige dribbeltechniek, als gevolg van uren straatvoetbal, vereenzelvigde hij zich met Celtic. De getormenteerde maar toch altijd grappende - hij smeerde mosterd op tandenborstels van collega's en stak condooms in hun sporttas net voor de terugkeer van een trainingskamp - 'Jinky' kende moeilijkheden met discipline op en naast het veld. Hij botste met scheidsrechters, tegenstanders, club- en bondsautoriteiten, met spelers van Rangers en Engeland en verschool zich

vaak in pubs. Dat dreef hem regelrecht in de armen van *The Jungle*, een vergaarbak voor 'born losers' op de *terraces* van Celtic Park.

De lompenproleten uit de goorste achterbuurten van Glasgow hokten er met duizenden samen en zorgden er voor de typische *loudest roar*, de luidst denkbare supportersschreeuw in een stadion. *He was one of them*. Het archetype van de arme Schot-met-Ierse-roots: klein, roodharig, gezagsonvriendelijk, rad van tong, muzikaal, spottend met zichzelf en emosocialistisch.

Legendarische Lisbon Lions

Enkel de legendarische coach Jock Stein zorgde ervoor dat Jimmy's dwalingen nog enigszins binnen de perken bleven. Hij schudde zijn hele psychologische repertoire uit de mouw om de labiele Johnstone op het juiste ogenblik te laten uitbarsten: in Europese topwedstrijden en Old Firmclashes. Op 25 mei 1967 beleefden ze samen hun hoogtepunt, in Lissabon. Op de affiche van de finale van de Europa Cup der Landskampioenen: Celtic, de miserieemensclub uit Glasgow en Internazionale, bijgenaamd de miljonairs van Milaan. Elf Schotten liepen brullend door de spelerstunnel. Ze zongen *The Celtic Song*: 'What the hell do we care now, The Celts are here.' Ze stapten schertsend het veld op. Het haar in een

jaren vijftig middenmeet gekamd, typisch tandeloos. Naast hen marcheerden in gestrekte draf de Italiaanse profs. Stijf van de spanning, blinkend van de massageolie. Het beste elftal ter wereld sinds 1964. De kleine Jimmy Johnstone schreeuwde naar de grote Giacinto Facchetti: 'Hey big man, you and me after the game swap jerseys, okay? Ruim anderhalf uur later voerden duizenden dronken Schotse *Bravehearts* in doedelzak, kilt en groenwitte pyjama's een woeste krijgsdans uit. Jimmy Johnstone dribbelde Facchetti, de beste verdediger ter wereld, anderhalf uur tureluurs. Het enthousiaste en aanvallende Celtic begroef het berekende catenaccio van Internazionale: 2-1.

De legende van *The Lisbon Lions* was geboren, met Jimmy Johnstone als de eeuwige held. Hij won 23 trofeeën met Celtic en scoorde ruim 100 goals in meer dan 500 wedstrijden.

Hij verscheen voor het laatst in zijn favoriete Hoops-shirt (horizontale groen-witte strepen) tijdens zijn benefietmatch tegen Manchester United in 1976.

Hij keerde na afloop nog één keer terug naar The Jungle. Hij hief zijn arm omhoog en gooide zijn schoenen in de diepten van de terraces. De fans schonken de wenende Jinky een uiterst ontroerend eerbetoon. Die 'loudest roar' gaven ze hem nog een keer toen hij bij zijn levenseinde in zijn rolstoel het veld werd opgereden. Met een spetterende versie van Dirty Old Town. Als ultiem saluut voor hun *King of the Jungle, the Lord of the Wing*.

PALMARES

Celtic Glasgow

Europacup der Landskampioenen: 1967

Finale Europacup der Landskampioenen: 1970

Halve finale Europacup der Landskampioenen: 1972, 1974

Halve finale Europacup der Bekerwinnaars: 1964, 1966

Kampioen: 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974

Bekerwinnaar: 1965, 1967, 1969, 1971, 1972, 1974, 1975

Ligabekerwinnaar: 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1975